

MEMÒRIA D'ACTIVITATS i ECONÒMICA 2013

Institut de Drets Humans de Catalunya
www.idhc.org

ÍNDEX

1. Presentació, objectius i línies de treball	... 1
2. Formació en drets humans	... 3
2.1. Cursos, seminaris i tallers	... 3
31è Curs de drets humans	... 3
Drets Humans, fonaments i protecció internacional	... 5
¿Com treballem els drets humans en la cooperació al desenvolupament?	... 6
Metodologies d'integració	... 6
Formació sobre Accès i Jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans	... 6
Taller Metges del món	... 8
Sessió al Curs d'Educació per al desenvolupament de Metges del Món	... 9
Sessió de formació sobre el Tribunal Europeu de Drets Humans	... 9
Curs online sobre els drets de la infància: adoptar una perspectiva de drets en l'educació	... 9
Curs Introducció a la Solidaritat	... 10
Curs e-learning Viure (aprendre i ensenyar) els drets de la infància a l'escola	... 10
Taller de formació per a l'Associació Acció Internacional per la Pau	... 11
2.2. Intercanvi de persones en procés de formació	... 11
Beca a l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels drets humans a Ginebra	... 11
Beca a l'Oficina del Síndic de Greuges	... 12
Beca de formació per residents a Amèrica Llatina	... 12
2.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC	... 12
2.4. Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització (UOC)	... 13

3. Incidència pública	... 15
3.1. Assessorament	... 15
Ciutats Defensores dels Drets Humans	... 15
Col·laboracions amb altres entitats	... 16
3.2. Seguiment de polítiques públiques de drets humans	... 20
Pla de drets humans del govern espanyol	... 20
Grup de treball de Protecció Internacional	... 20
Manifestos i comunicats	... 21
3.3. Seguiment dels organismes internacionals de drets humans	... 21
Nacions Unides	... 21
Consell d'Europa i TEDH	... 22
3.4. Participació en xarxes	... 23
Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG)	... 23
Associació europea de drets humans (AEDH)	... 24
Plataforma de l'Agència europea de drets fonamentals	... 24
Xarxa euromediterrània de drets humans	... 24
El temps dels drets (HURIAGE)	... 24
3.5. Intervencions en mitjans de comunicació	... 25
3.6. Premi Solidaritat 2013	... 26
4. Recerca i publicacions	... 29
4.1. Sèrie Drets humans emergents	... 29
4.2. El Tribunal Europeu de Drets Humans	... 30
5. Algunes dades econòmiques	... 31

I. PRESENTACIÓ, OBJECTIUS I LÍNIES DE TREBALL

L'Institut de Drets Humans de Catalunya es va crear l'any 1983 per iniciativa d'un grup de juristes, de diferents perfils professionals, amb vocació de millorar la cultura dels drets humans a Catalunya. Una tasca ingent en una democràcia llavors incipient. Més de trenta anys després, els canvis socials, econòmics i fins i tot de valors en la nostra societat són evidents: som una societat més solidària, més plural i diversa, i plenament inserida en els sistemes internacionals de protecció dels drets humans.

Però també som una societat on la cultura dels drets humans, lluny d'estar consolidada, planteja avui més reptes que mai. La crisi global que estem vivint afecta de ple als nostres drets. Alguns dels suposadament ja enraigats estan patint fortes regressions, altres ni tan sols es poden exercir. I és que sembla que la promoció i garantia dels drets humans ha deixat de ser una prioritat per als poders públics.

L'Institut no és aliè a aquesta situació, que ens ha obligat a reflexionar sobre quin paper volem jugar en la societat catalana actual. Durant 2013 hem mantingut la tasca de reflexió sobre quines activitats hauríem de fer com a entitat, ara i en un futur immediat, per fer front a aquestes reptes i sobre com organitzar-nos i finançar-nos per desenvolupar-les.

Fruit d'aquesta reflexió es va decidir continuar les tres grans línies de treball (formació, incidència pública i recerca) adaptades a la nova realitat. Per tant, mantenim i incrementem el nostre compromís amb la societat, reforçant la pedagogia dels drets humans, en particular en aquells àmbits i per a aquells col·lectius que no tenen accés a aquesta formació en l'ensenyament reglat. Continuem amb la tasca investigadora perquè entenem que és l'única manera de seguir sent rigorosos en el discurs de drets humans. I fem d'aquest discurs públic una eina de transformació, d'influència en el pensament i l'acció política i social al nostre país. Però la realitat actual requereix també una adaptació a temps canviants, creativitat i accions concretes que assegurin el futur del projecte de l'IDHC. Per tal de garantir aquest futur, l'any en curs volem seguir augmentant el nombre de socis i potenciar la participació dels membres de l'IDHC, tant del seus associats com dels col·laboradors; ampliar la oferta formativa mitjançant la formació virtual; i cercar fonts de finançament alternatives, dirigint la nostra mirada cap a Europa i altres actors privats.

Aquests reptes de futur s'insereixen en un context greu des del punt de vista econòmic. Al 2013 hem sofert la manca de pagament per part de la Generalitat de Catalunya: segueix pendent el pagament de la meitat de la subvenció atorgada per l'antiga Oficina de Pau i Drets Humans i la segona anualitat del programa triennal que tenim concedit per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) pel període 2011-2013 ha estat pagada el mes de finals de novembre. A l'octubre s'ha signat un conveni de novació amb l'ACCD per a què la tercera anualitat, que corresponia al 2013, es divideixi en dos parts, pel 2013 i pel 2014. Tot i que hem procurat mantenir tots i

cadascun dels nostres compromisos, aquest incompliment per part de l'administració catalana ha estat un dur entrebanc per a les nostres activitats, algunes de les quals s'han hagut de reformular.

El repte de futur, pel que fa al finançament, és intensificar l'obtenció de recursos propis, sense que això impliqui renunciar a la reivindicació de política pública prioritària que han de tenir els drets humans i la consegüent responsabilitat de les administracions en llur satisfacció.

2. FORMACIÓ EN DRETS HUMANS

Segons el Pla de Formació aprovat el 2010, l'eix central de l'aprenentatge és el destinatari i aquest ha de ser el que marqui la pauta de cap a on ha d'anar cadascun dels nostres cursos així com d'altres accions formatives. Avui dia, el model educatiu s'ha de basar en un major intercanvi d'experiències que permeti compartir coneixements i construir, des de la reflexió i des de la pràctica, una nova formació més professionalitzadora, atenint a les demandes de la persones que formen part del procés educatiu.

Durant 2013 s'ha seguit el Pla de Formació de l'IDHC i s'ha donat continuïtat a la línia de formació virtual, consolidant així una nova modalitat de formació, la virtual, que ha vingut a reforçar la formació presencial conjuntament amb d'altres formacions realitzades en col·laboració i/o a la carta amb altres entitats i col·lectius. Igualment, s'ha seguit apostant per la formació interna, acollint a persones en pràctiques a la nostra institució, essencial per portar a terme les nostres activitats.

De finals d'abril a novembre la persona responsable de formació ha estat Rosa Anyó Adell.

2.1. Cursos, seminaris i tallers

Cursos presencials

- **31è Curs de drets humans**

Aquest curs s'organitza anualment des de fa 30 anys amb l'objectiu de donar una primera formació en l'especialització de drets humans a totes aquelles persones que volen tenir una primera aproximació als drets humans i que participen en el curs.

En aquesta edició del curs es va decidir seguir apostant, com a l'edició anterior, per centrar el programa en els Drets Humans Emergents es demanava als ponents que enfoquessin les seves intervencions en aquesta visió propositiva en un marc de construcció del futur dels Drets Humans des de una vessant col·lectiva.

En aquesta edició del Curs s'analitzen alguns dels drets que estan patint una major regressió, però no només des d'una perspectiva descriptiva, sinó que es demana als ponents aportar alternatives per continuar amb la construcció dels drets humans.

El 31è Curs de Drets Humans, va tenir lloc a Barcelona entre els dies 5 i 21 de març de 2013 a l'II·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, sota la direcció acadèmica de David Bondia, director de l'IDHC i professor de Dret Internacional Públic de la Universitat de

Memòria IDHC 2013

Barcelona i el suport de l'equip de formació de l'IDHC format per Lidia Serrano, responsable de formació i Néstor Calbet, coordinador del Curs.

Enguany el programa feia referència als drets humans en temps de crisi, sense voler entrar en una dinàmica catastrofista de la crisi com a manllevadora de drets, es va intentar donar un enfocament positiu, i centrar-se en l'anàlisi de l'estat dels Drets Humans per poder encarar un futur de ple respecte i garanties, fent notar les oportunitats que hi ha i l'encarament que s'ha de donar en la recuperació i reconstrucció dels Drets Humans per a totes les persones. Així, el títol va ser: "Drets Humans en Construcció: obert per reformes", evocant a aquesta idea de construcció permanent de Drets Humans, i d'avançar sempre i evitar les regressions.

El programa va ser completat amb quatre tallers voluntaris que complementaven les sessions del curs: tres es varen realitzar a la seu de SOS Racisme, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, l'Oficina per la No Discriminació i el taller d'experiències, a la seu de la Federació d'ONG per la pau, els drets humans i el desenvolupament.

A l'edició 2013 hi va haver 75 alumnes matriculats, més una alumne becada d'Amèrica Llatina, més 4 becaris interns de l'IDHC. 16 alumnes eren d'Amèrica Llatina, 2 d'Itàlia i 1 de França.

Aquest ha estat el segon any que l'IDHC ha atorgat una beca de formació a estudiants d'Amèrica Llatina a través de fons propis. El Tribunal, format pel president de l'IDHC, Jaume Saura, el director de l'IDHC, David Bondia i Lola Badenes, directora d'ACSUR-Las Segovias Catalunya, va decidir el 09 de novembre de 2012 que la persona beneficiària fos Nora Soto, guatemalenca, defensora dels drets humans i coordinadora del Programa Dones i Terra de la organització Sinergia No'j.

Per a la sessió d'inauguració es va convidar a Arcadi Oliveres, president de Justícia i Pau i professor d'Economia a la Universitat Autònoma de Barcelona a fer una ponència sobre la recessió econòmica i els drets humans, els perills de la regressió, moderada per Àlvar García Trabanca, Premi Solidaritat 2011. Abans de la sessió es va fer la benvinguda i presentació del Curs a càrrec del president de l'IDHC Jaume Saura. Per la seva part, la cloenda La sessió de Cloenda va ser presentada pel president de l'IDHC Jaume Saura, i va anar a càrrec del filòsof Manuel Cruz, que va fer una exposició sobre "democràcia i drets humans: més enllà de les eleccions hi ha marge per a la participació directa?". Al final de la sessió es va fer el repartiment dels certificats del Curs a càrrec del director de l'IDHC David Bondia.

Les sessions del curs han estat dedicades a temes específics sobre la base dels Drets Humans Emergents. Aquest any el programa ha permès als alumnes adquirir coneixements sobre drets humans d'una forma dinàmica, ja que els temes que s'han tractat són d'actualitat i el nivell de les ponències ha estat molt elevat. Tots eren experts en les temàtiques de cada jornada, i han donat visions molt diverses però complementaries totes elles de l'enfocament dels Drets Humans.

El Curs s'ha realitzat amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i es troba emmarcat en el Projecte Consolider-Ingenio "El

Tiempo de los Derechos” (HURI-AGE). A més, de comptar amb el reconeixement com activitat de formació permanent del Departament d’Ensenyament del Departament d’Educació.

També han estat reconeguts 4 crèdits de lliure elecció per a llicenciatures a la Universitat de Barcelona; 4 crèdits de lliure elecció per a llicenciatures a la Universitat Internacional de Catalunya; 2.5 crèdits de lliure elecció per a llicenciatures a la Universitat Autònoma de Barcelona; i 2 crèdits de lliure elecció per a llicenciatura i grau a la Universitat Oberta de Catalunya.

Finalment, els alumnes del Curs van poder optar a una de les beques de pràctiques que l’IDHC ofereix en el marc del Curs: una beca de pràctiques al Síndic de Greuges de Catalunya, gràcies a la renovació del Conveni de col·laboració entre ambdues institucions. (les beques queden explicades en el punt 2.2).

Veure el programa del curs al web de www.idhc.org

Cursos virtuals

Com s’especificava al inici d’aquest apartat, el 2013 ha portat a la consolidació de la formació virtual de l’IDHC a través de la plataforma AulaIDHC (www.aulaidhc.org). En aquest cas, es tracta de cursos propis, però s’està treballant per oferir cursos virtuals en col·laboració amb altres entitats i en traduir la plataforma virtual al català.

Al 2013 es va presentar a l’AECID la memòria de justificació sobre el Curs online de formació en drets humans per a actors del desenvolupament on s’inclouia el desenvolupament de la plataforma de formació virtual.

- **Drets Humans, fonaments i protecció internacional**

Aquest curs s’ha desenvolupat a través de la nostra plataforma de formació virtual, l’AulaIDHC del 8 d’abril al 22 de maig de 2013. L’objectiu d’aquest curs es el d’aportar els coneixements teòrics i pràctics necessaris per dominar el concepte de drets humans en l’àmbit internacional: la seva evolució històrica, característiques, reglamentació i mecanismes de protecció. En aquest s’han estudiat el funcionament dels actuals sistemes internacionals de promoció, garantia i protecció dels drets humans tant a nivell universal (en el marc de les Nacions Unides) com a regional (Europa, Amèrica i Àfrica).

El contingut del temari s’ha desenvolupat en tres unitats didàctiques dedicades a la Internacionalització dels drets humans: concepte, fonaments i garanties; el sistema universal de protecció internacional dels drets humans i Sistemes regionals de protecció dels drets humans i als sistemes regionals.

Aquest curs està dirigit a persones que desitgin tenir una primera aproximació als drets humans en el plànol internacional i es troba enfocat a totes les persones que vulguin tenir coneixements sobre els drets humans, i els sistemes de protecció internacionals i

regionals. Aquesta primera edició ha comptat amb vint-i-cinc alumnes, dels que 14 eren llatinoamericans i 11 espanyols. Pel que fa al gènere, hi havia 16 dones i 9 homes.

La docència ha estat a càrrec de Rosa Ana Alija, professora de Dret internacional públic i relacions internacionals de la Universitat de Barcelona, experta en exigibilitat de drets econòmics, socials i culturals, en situacions de conflictes i transició democràtica i Jaume Saura, president de l'IDHC i professor de Dret internacional públic i relacions internacionals de la Universitat de Barcelona. Ha realitzat diferents assessories tècniques en el camp de la cooperació al desenvolupament i participat en nombroses missions d'observació electoral internacionals.

- **¿Com treballem els drets humans en la cooperació al desenvolupament? Metodologies d'integració.**

Aquest curs s'ha desenvolupat del 1 al 31 de juliol i ha ofert als actors del desenvolupament els mitjans i eines per integrar els drets humans en la cooperació al desenvolupament. Es treballaran diferents metodologies, especialment la coneguda com a Enfocament Basat en Drets Humans, a través de l'estudi teòric i del treball de casos pràctics. I s'estudiaran els fonaments del desenvolupament i de la cooperació des de la teoria de drets humans.

El curs ha constat de dues unitats didàctiques: el desenvolupament i dret al desenvolupament on s'ha estudiat l'evolució del concepte de desenvolupament, especialment en el marc de les Nacions Unides. Així mateix, s'analitza el desenvolupament com a dret humà i la relació entre desenvolupament i drets humans, prestant especial atenció als drets econòmics socials i culturals i als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. La segona unitat s'ha dedicat a la integració dels drets humans en la cooperació al desenvolupament. La metodologia de l'Enfocament Basat en Drets Humans en la Cooperació al Desenvolupament (EBDH).

El curs està dirigit tant a cooperants com a altres actors del desenvolupament: treballadors d'universitats, de l'administració pública, d'organitzacions internacionals, d'entitats socials, de mitjans de comunicació i d'organitzacions polítiques i sindicals. En general, tota aquella persona amb un paper actiu en les polítiques de desenvolupament i, en concret, en la cooperació, la pau i els drets humans. En aquesta primera edició del curs hem comptat amb 19 alumnes, 5 d'origen llatinoamericà i 14 espanyols. Segons el gènere, han estat 15 dones i 4 homes.

La docència ha estat a càrrec d'Aida Guillén Lanzarote, directora gerent de l'IDHC.

- **Formació sobre Accès i Jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans**

El sistema europeu de drets humans i el seu òrgan jurisdiccional, el Tribunal Europeu de Drets Humans, és un recurs fonamental per als lletrats i lletrades que constitueix una via jurisdiccional per als casos de vulneració de drets humans supranacional i a més, es tracta d'una font jurisprudencial essencial per interpretar i aplicar als casos concrets.

A vegades la manca de coneixement tant del Conveni Europeu de Drets Humans com les eines procedimentals que permeten l'accés al TEDH converteixen al sistema europeu de drets humans en un sistema poc utilitzat pel nostre cos judicial.

En aquest sentit l'IDHC presenta el curs sobre "Accés al Tribunal Europeu de Drets Humans" i el curs sobre "Jurisprudència del Tribunal Europeu, dirigit a jutges, advocats, estudiants de dret, membres d'organitzacions de drets humans, però també a la societat civil en general amb interès en conèixer aquest sistema de protecció de drets humans.

[Accés al Tribunal Europeu de Drets Humans](#)

Aquest curs s'ha desenvolupat del 23 de setembre al 30 d'octubre de 2013. L'objectiu d'aquest curs es donar a conèixer el sistema europeu de drets humans, els drets humans reconeguts a nivells europeu i concretar el funcionament del Tribunal Europeu de Drets Humans, proveir els mecanismes perquè els advocats i futurs advocats sàpiguen com accedir al Tribunal Europeu de Drets Humans i com presentar demandes, fomentar la protecció i garantia dels drets humans a nivell regional i universal. En aquest curs s'han estudiat l'abast del Tribunal Europeu de Drets Humans, el seu potencial i limitacions i l'accés a el sistema estatal no ha proporcionat una resposta adequada a les circumstàncies.

El contingut del temari d'aquesta primera edició s'ha desenvolupat en tres unitats didàctiques dedicades a la Introducció al sistema europeu; la presentació de demandes i el procediment davant del TEDH i la aplicació de les sentències del TEDH centrada en el cas espanyol.

La docència ha estat a càrrec de Jaume Saura, president de l' IDHC i professor de Dret internacional públic i relacions internacionals de la Universitat de Barcelona; Guillem Cano lletrat del TEDH; i David Bondia director de l'IDHC i professor de Dret internacional públic i Relacions Internacionals de la UB.

[Jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans](#)

Aquest curs s'ha desenvolupat a través de la nostra plataforma de formació virtual, l'AulaIDHC del 4 de novembre al 12 de desembre de 2013. L'objectiu d'aquest curs es proporcionar els coneixements i les eines necessàries perquè es conegui el Conveni Europeu de Drets Humans i els principis generals de la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans. En aquest curs s'ha estudiat el sistema europeu de drets humans amb un gran potencial especialment atenció als drets a la llibertat i a la seguretat (art.5), al dret a un judici equitatiu (art. 6), dret a la vida privada i familiar (art. 8) i el dret a la protecció de la propietat (art. 1 del Protocol I).

El contingut del temari d'aquesta segona edició s'ha desenvolupat en tres unitats didàctiques dedicades a criteris generals d'interpretació en pro de la garantia dels drets humans i llibertats, la jurisprudència del TEDH, Part I: enfocat especialment al dret a la llibertat i a la seguretat (art.5) i al dret a un judici equitatiu (art. 6) i jurisprudència del

TEDH, Part II: dret a la vida privada i familiar (art.8) i dret a la protecció de la propietat (art.1 Protocol 1).

Aquest curs està dirigit més concretament a jutges, advocats, estudiants de dret, membres d'organitzacions de drets humans, però també a la societat civil en general amb interès a conèixer aquest sistema de protecció de drets humans.

La docència ha estat a càrrec de Jordi Bonet, catedràtic de Dret internacional públic, de la Universitat de Barcelona (UB) i soci de l' IDHC; David Bondia, director de l' IDHC i professor de Dret internacional públic i Relacions Internacionals de la Universitat de Barcelona; i Jaume Saura i Estapà, president de l' IDHC i professor de Dret internacional públic i relacions internacionals de la Universitat de Barcelona.

Cursos a la carta

L'IDHC organitza, a petició d'altres entitats, tant públiques com privades, cursos, jornades i tallers sobre temes específics i/o dirigits a col·lectius concrets. El contingut d'aquestes activitats serà flexible segons les necessitats dels destinataris/àries i les demandes de les persones interessades.

- **Taller Metges del món**

Aquesta activitat va consistir en el desenvolupament d'un taller de formació en drets humans adreçat als seus voluntaris i voluntàries que realitzen projectes d'inclusió social i mobilització social a Metges del món- Catalunya. Amb aquest taller es pretenia oferir una visió general dels conceptes de drets humans i la seva protecció, per afavorir la reflexió i la crítica en la seva tasca de voluntariat.

El taller va ser a càrrec de David Bondia, director de l'IDHC, i va tenir lloc el 24 de novembre de 9 a 12h a la seu de Metges del Món. El taller va comptar amb l'assistència de 13 participants.

El programa estava format per les següents activitats:

1. De què parlem quan parlem de drets humans? Reptes en el segle XXI en matèria de drets humans.
2. La realitat dels drets humans a Catalunya i com reivindicar la seva protecció (sistemes nacional i/o local de garantia dels drets humans)
3. Reflexió conjunta sobre el paper de Metges del Món en general i dels seus voluntaris i voluntàries en particular davant la situació analitzada.

- **Sessió al Curs d'Educació per al desenvolupament de Metges del Món**

El president de l'Institut, Jaume Saura ha realitzat una sessió sobre Drets humans, el 13 de març de 18.30 a 21.30, dins del mòdul De què ens cuidem les ONG's? en el marc del Curs d'Educació per al desenvolupament de Metges del Món celebrat a la Casa Grogà.

- **Sessió de formació sobre el Tribunal Europeu de Drets Humans**

Aquesta activitat va consistir en el desenvolupament d'una sessió de formació sobre el Tribunal Europeu de Drets Humans, emmarcat dins d'un curs general sobre justícia internacional adreçat a advocats en exercici del propi Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró. Amb aquesta sessió es pretenia oferir una visió específica sobre l'accés davant del TEDH als advocats en exercici col·legiats a l'ICAM. Amb aquesta jornada es va voler facilitar el coneixement sobre l'accés al Tribunal amb una explicació eminentment pràctica sobre el procediment davant del TEDH en la que es va abordar: les mesures provisionals, el formulari de demanda, la representació processal i lletrada, les llengües, les qüestions de competència i d'admissibilitat i d'altres requisits necessaris per accedir a aquest òrgan.

La jornada va ser a càrrec de Jaume Saura, president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya i Professor titular de Dret internacional públic de la Universitat de Barcelona.

Cursos en col·laboració

- **Curs online sobre els drets de la infància: adoptar una perspectiva de drets en l'educació**

Aquest projecte, organitzat en col·laboració amb UNICEF, va consistir en el desenvolupament d'un curs dividit en set sessions de formació sobre els drets de la infància: adoptar una perspectiva de drets en l'educació. El curs va consistir en elaborar conjuntament una versió de la Convenció sobre els Drets de l'Infant estructurada, compilada i ordenada com un recurs divulgatiu o didàctic de fàcil aplicació a l'escola. Es va realitzar a partir dels continguts de caire teòric impartits en cada sessió, a banda d'aquells continguts teòrics es van utilitzar una sèrie de recursos per incentivar la reflexió i els debats de l'òptica educativa sobre els continguts impartits.

La docència va ser a càrrec de David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya i professor titular de Dret internacional públic de la Universitat de Barcelona i Antoni Zabala i Vidiella, director de l'Institut de Recursos i Investigació per a la Formació (IRIF) i assessor internacional expert en l'elaboració de currículums educatius per competències.

El programa estava format per les següents activitats:

4. Els drets humans com a eina educativa
5. Drets humans i drets de la infància: de la Declaració dels Drets de l'Infant a la Convenció sobre els Drets de l'Infant
6. Els principis rectors de la Convenció sobre els Drets de l'Infant
7. Drets i obligacions
8. Els drets de participació
9. Didàctica dels drets dels infants
10. Posada en comú de propostes, recomanacions i línies d'acció per garantir una educació amb perspectiva de drets

- **Curs Introducció a la Solidaritat**

Aquest curs es va realitzar amb la col·laboració de la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans, la Pau i el Desenvolupament i va estar coorganitzat per sis entitats federades, Fundació Proide, Enginyeria sense Fronteres-Catalunya, Arquitectes sense Fronteres, InteRed i Justícia i Pau.

Aquest estava adreçat a totes aquelles persones interessades en col·laborar amb entitats de tercer sector en l'àmbit de la solidaritat. A través d'una formació dinàmica i multidisciplinària s'oferí una perspectiva general de l'actualitat i els reptes del sector.

El curs ha tingut lloc del 2 de febrer al 16 de març i ha estat dividit en quatre mòduls dedicats al sistema econòmic i polític mundial; les polítiques de cooperació i drets humans, moviments socials, activisme: campanyes, comunicació i altres continguts més específics com el dret a l'habitatge, drets humans, tecnologia pel desenvolupament humà, pau/conflictes, educació per al desenvolupament i gènere i desenvolupament.

La docència ha estat a càrrec d'Arcadi Oliveres, professor d'Economia Aplicada a la Universitat Autònoma de Barcelona i president de Justícia i Pau; Alejandro Pozo, doctor en Pau i Conflictes i investigador del Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs; Toni Royo, magister en geografia centramericana per la Universitat de Costa Rica, extècnic d'incidència política de la FCONGD, formador i investigador polítiques públiques de cooperació; David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya i professor titular de Dret internacional Públic de la Universitat de Barcelona; Esther Vivas, periodista, activista i investigadora en moviments socials i polítiques agrícoles i alimentàries. Membre del Centre d'Estudis en Moviments Socials (CEMS) i Marta Pulgar, consultora i formadora en comunicació estratègica i capacitació digital, especialitzada en comunicació pel canvi social.

Igualment, les sessions específiques han estat a càrrec de cada entitat coorganitzadora, i han servit per apropar la feina de les mateixes a les persones assistents.

- **Curs e-learning Viure (aprendre i ensenyar) els drets de la infància a l'escola**

Aquest Curs organitzat per UNICEF-Catalunya i la Fundació Pere Tarrés en la que participa l'IDHC, s'ha desenvolupat del 13 de març al 22 de maig. Aquest es trova dirigit a professorat d'escoles i instituts de la ciutat de Barcelona i ha constat de 30 hores lectives.

L'objectiu del mateix ha estat conèixer i interioritzar el contingut de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a partir de la lectura del text, de l'anàlisi d'estudis de cas i de la realització d'activitats didàctiques amb la finalitat d'incorporar-lo al seu exercici professional. A més d'aplicar eines i estratègies didàctiques a partir de la lectura i anàlisi de diferents mètodes perquè puguin utilitzar els continguts de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a l'aula i al centre amb estudiants de tots els cicles. Finalment, s'ha buscat definir propostes metodològiques adequades segons el context i saber aplicar-les a l'aula amb la finalitat d'ensenyar amb perspectiva de drets i al centre per tal d'involucrar tots els actors de la comunitat educativa en la construcció d'una cultura coneixedora i respectuosa dels drets de la infància.

El curs s'ha desenvolupat en dos mòduls. El primer sobre "Els Drets humans de la infància", docència que ha estat a càrrec de David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya i professor titular de Dret internacional públic de la Universitat de Barcelona. El segon sobre la "Didàctica dels drets (la pràctica a l'escola)".

- **Taller de formació per a l'Associació Acció Internacional per la Pau**

Aquest taller forma part del projecte "Acompañamiento Internacional y defensa de los derechos humanos en Colombia", en col·laboració entre l'Associació Internacional per la Pau – IAP Catalunya, SOLIDARA - Solidaritat Catalana per la Cooperació i els Drets Humans, Associació Catalana per la Pau (ACP) i l'IDHC.

En el marc d'aquesta col·laboració, l'IDHC, a través del seu director, en David Bondia, va realitzar l'adaptació de la proposta pedagògica a la formació de les persones voluntàries i la formació prèvia a la sortida a Colòmbia d'aquestes persones. El taller formatiu va tenir lloc a Barcelona a l'octubre.

2.2. Intercanvi de persones en procés de formació

En el marc del 31è Curs de drets humans, i seguint amb les activitats de formació, es van oferir les beques d'estudi i pràctiques professionals que es detallen a continuació.

Per poder optar-hi els estudiants del curs anual han de complir un mínim del 80% de l'assistència i presentar un treball d'acord amb les bases de la convocatòria. En aquesta edició, només hi va haver possibilitat de realitzar les pràctiques al Síndic de Greuges.

- **Beca d'estada a l'Oficina de l'Alt Comissionat de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra**

Tot i que en aquesta edició del Curs no s'ha concedit la beca per realitzar les pràctiques a l'Oficina de l'Alt Comissionat dels drets humans a Ginebra, a l'edició anterior del curs, va ser escollida Esther García Joli amb el treball *"El delito de genocidio, en base a la sentencia de 26 de febrero de 2007 de la Corte Internacional de Justicia en el caso Bosnia Herzegovina vs Serbia y Montenegro"* qui finalment va decidir realitzar per compte propi i amb el suport de l'IDHC les seves pràctiques a Ginebra.

Les seves pràctiques han començat el 02 de setembre i està previst que durin fins el 06 de desembre de 2013. En concret ha estat emplaçada a la secretaria del Comitè de Drets Socials, Econòmics i Culturals.

- **Beca a l'Oficina del Síndic de Greuges**

Gràcies al nou conveni de col·laboració amb el Síndic de Greuges, amb vigència de febrer 2013 a febrer 2016, l'IDHC ofereix aquesta beca per a realitzar pràctiques, generalment durant sis mesos, a la institució catalana.

En l'edició de 2013 es varen presentar dotze treballs dels que varen ser escollits tres finalistes. Aquests es varen entrevistar amb la persona responsable del Síndic, qui finalment decidiria que el beneficiari de la beca del curs al 2013 fos Roger Garcia Rodoreda, amb el treball *L'avantprojecte de reforma de l'article 318 bis del Codi Penal: la criminalització de la fraternitat humana. Les seves pràctiques*. Aquest ha realitzat les seves pràctiques en el quart trimestre de l'any.

- **Beca de formació per residents a Amèrica Llatina**

En el marc del Curs anual de drets humans es va oferir una beca de formació consistent en la financiació de les despeses de viatge i estada de l'alumne/a, a més de la gratuïtat de la matrícula i del curs.

El tribunal, format per Jaume Saura, David Bondia i Lola Badenes es va reunir a la seu de l'IDHC i va decidir 2012 que la persona beneficiària fos **Nora Soto**, guatemalenca, defensora dels drets humans i coordinadora del Programa Dones i Terra de la organització Sinergia No'j.

2.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC

L'IDHC acull estudiants en pràctiques que estan realitzant els seus estudis de grau o postgrau de les universitats catalanes, espanyoles o europees, amb qui tenim signat un Conveni de col·laboració.

El 2013, l'IDHC va signar nous convenis de pràctiques amb les següents universitats:

- Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya
- Universitat Pompeu Fabra
- Universitat de Barcelona:
Programa "Dret al Dret" de la Llicenciatura de Dret
Màster en Estudis Internacionals

El 2013, van realitzar les seves pràctiques a l'IDHC:

- **Néstor Calbet**, com a estudiant del Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització de la UOC (de novembre 2012 a novembre 2013)
- **Aïda Ortiz**, com a estudiant del Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització de la UOC (de gener a juliol 2013).
- **Diana Mihaela Osadci**, com a estudiant del Màster en Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona (d'octubre 2013 a abril 2014).
- **Jordi Tordera Omedes**, com a estudiant del Màster en Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona (d'octubre 2013 a abril 2014).
- **Rocio Miralles Ruiz-Huidobro**, com a estudiant del programa "Dret al Dret" (febre i març de 2013).
- **Lorea Pérez Luz**, com a estudiant del programa "Dret al Dret" (març i abril de 2013).

I van col·laborar amb l'IDHC

- **Helena Castellà** (comunicació fins febrer 2014)

2.4. Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització (UOC)

Des de 2008 l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha estat desenvolupant, juntament amb la Universitat Oberta de Catalunya, un programa de màster que s'imparteix a la universitat a distància. A l'octubre de 2011 es va iniciar l'última edició d'aquest programa que des de setembre de 2012 es va convertir en un màster universitari, en el marc de l'Espai Europeu d'Educació.

El maig de 2013 es va signar una addenda al conveni de col·laboració del 2008 que estableix les condicions de col·laboració i participació de l'IDHC en el desenvolupament del Màster Universitari en Drets Humans, Democràcia i Globalització.

3. INCIDÈNCIA PÚBLICA

Per l'IDHC la incidència pública consisteix en:

Posar a disposició de les persones i organitzacions els seus coneixements sobre drets humans, els seus sistemes de protecció i els canals d'accés als mecanismes nacionals i internacionals de garantia, incidir en la formulació i el contingut de les agendes de drets humans dels polítics i dels mitjans de comunicació i fomentar l'establiment d'una cultura de drets humans en la societat civil. Per aconseguir aquest objectiu busquem treballar en estreta col·laboració amb altres organitzacions de drets humans, membres de l'administració, periodistes, polítics, organitzacions internacionals i centres universitaris d'estudi dels drets humans, per aportar rigor en l'anàlisi i profunditat en els continguts.

Tenint present aquest concepte, el 2013 es van desenvolupar les activitats que a continuació es detallen.

3.1. Assessorament

- **Ciutats Defensores dels Drets Humans**

El febrer de 2013 ens vam reunir amb l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat i la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat per a dur a terme el projecte "Ciutats Defensores del Drets Humans". Amb la participació d'altres municipis catalans, es volia donar a conèixer la feina diària dels defensors i defensores els drets humans, ajudant a conscienciar a la ciutadania de les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana. Es tractava d'organitzar l'estada a Catalunya d'un grup de 4/5 defensors i defensores dels drets humans durant un període de 7/10 dies per organitzar una sèrie d'activitats de diferent naturalesa (xerrades, trobades, reunions institucionals, visites a escoles,...) que servien per a donar a conèixer la tasca dels defensors/es i la importància de recolzar-los.

El projecte es va dur a terme entre el 2 i l'11 d'octubre i vam comptar finalment amb la presència de 7 defensors/es: Estela Barnes de Carlotto, James Torh, Alma Masic, Marco Antonio Arana, Doris Rivera Ríos, Idagja Lachgare i Claudia García.

L'IDHC es va encarregar de l'agenda institucional, organitzant una trobada en el Parlament de Catalunya el 4 d'octubre, on els defensors i els organitzadors van ser debuts per la Presidenta i les Comissions d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació i de Justícia i Drets Humans. El 7 d'octubre vam ser rebuts pel Síndic de Greuges de Catalunya.

Memòria IDHC 2013

Vam organitzar, el 7 d'octubre a Casa Amèrica, la jornada "Defensors i defensores de Drets Humans: Exigint Justícia i Llibertat". A aquesta jornada vam assistir 91 persones, 9 representants d'Ajuntaments i 23 entitats socials catalanes.

I vam elaborar el text d'una Declaració Institucional de Ciutats Defensores de Drets Humans, que s'aprovarà pels Plens dels Ajuntaments participants en el projecte, i que serà remesa al govern de la Generalitat i al govern de l'Estat per a què mantinguin i ampliiïn les polítiques públiques de suport als defensors i defensores de drets humans a escala internacional i per a crear un entorn segur i propici en el què defensors i defensores de drets humans puguin treballar lliures d'obstacles i d'inseguretat, tot donant especial suport als defensors locals de drets humans. Està previst lliurar aquestes Declaracions el 2014.

Aquest projecte ha implicat la participació de 10 ajuntaments més (Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, Ajuntament del Prat de Llobregat, Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Ajuntament de Castelldefels, Ajuntament de Barberà del Vallès, Ajuntament de Viladecans, Ajuntament de Gavà, Ajuntament de Sant Cugat, Ajuntament de Molins de Rei i Ajuntament de Lliçà de Vall), de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, de Transport Metropolitans de Barcelona i de Casa Amèrica Catalunya. S'ha creat una xarxa amb la qual està previst continuar treballant en futurs projectes.

- **Col·laboracions amb altres entitats**

L'IDHC a petició d'altres entitats participa en l'organització i realització de nombrosos actes de sensibilització i difusió.

L'IDHC va mantenir les següents reunions el 2013:

- 7 febrer 2013

Human Rights Watch. Sobre els efectes en els drets socials (en concret, salut, habitatge i drets laborals) de les "retallades" pressupostàries que està patint el sector públic a Espanya de per a l'elaboració d'un informe.

- 29 abril 2013

Investigadors del **University College Roosevelt (Països Baixos)**. Sobre polítiques públiques de drets humans a la ciutat de Barcelona.

- 4-8 novembre 2013

Reunions amb entitats durant una visita a Colòmbia:

Carles Hernández Paloma. **OBREAL (Observatori d'Amèrica Llatina – Ramon Torrent)**. Alejandro Malambo (advocat), Nelly Rodríguez (gerència) - **Comisión Colombiana de Juristas**. Alejandro Matos (Director a Colòmbia d'**Intermón**). René Guarín. Portaveu dels **desapareguts del assalt al Palau de Justícia (1985)**.

- 15 novembre 2013

Tahí Abrego **ONG Realidades (Bolivia)**. Sobre possibles col·laboracions amb "Realidades" i l'Observatori de Drets Humans - Comisión Pueblos Indígenas de Chuquisaca (Bolivia).

El 2013, L'IDHC, juntament amb altres entitats, va col·laborar en l'organització de:

- Al llarg de 2013

Comissió de treball del 25è aniversari d'agermanament de Sabadell amb l'Argub, al Sàhara Occidental. Durant el 2014 l'Ajuntament de Sabadell programarà diversos actes per a commemorar aquest aniversari. Per aquest programa s'ha creat una comissió de treball específica en el marc del Consell de Solidaritat de Sabadell, integrada per la regidoria de Drets Civils i Ciutadania, la comissió permanent i la comissió de sensibilització del Consell de Solidaritat i Cooperació, Solidaris amb el Poble Sahrauí, Sabadell Acull Infants Sahrauí, l'Hospital Parc Taulí, l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC) i la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR).

- 30 abril – 10 maig 2013

Seminari “Procés de pau, drets humans i justícia a Colòmbia”, organitzat amb Solidara-Solidaritat Catalana per a la Cooperació i els Drets Humans, la Comissió de cultura de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, l'Associació Catalana per la Pau i la IAP- International Action for Peace.

- 15 maig 2013

Presentació del llibre “El conflicto de Iraq y el Derecho Internacional. El caso Couso”, organitzat amb el grup de recerca Governabilitat, Governança i Organització Mundial de la Facultat de Dret i Economia de la Universitat de Lleida, l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació i Edicions de la Universitat de Lleida i la Universitat de Barcelona.

- 6 juny 2013

Presentació de l'informe “El Oasis de la memoria. Memoria histórica y violaciones de derechos humanos en el Sáhara Occidental”, organitzat amb l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), la Comissió de Justícia Penal Internacional de l'ICAB i la Federació d'Associacions Catalanes Amigues del Poble Sahrauí.

- 26 setembre 2013

Projecció del documental 'Retratos de familia' sobre la lluita de les Mares de Soacha de Colòmbia, premi ICIP Constructores de Pau 2012, i debat amb el director, organitzat amb la Taula per Colòmbia i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

- 26 setembre 2013

Presentació del llibre “Cautivas”, de Miguel Pajares, organitzat amb la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR), Adoratrius-SICAR i Plataforma Editorial.

- 27 novembre – 1 desembre 2013

Jornades “Economia i política, les dues cares de la crisi”, organitzat amb ATTAC, ATTAC Acordem, Centre de Treball i Documentació (CTD), Comissions Obreres de Catalunya (CCOO), Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), Front Cívic de Catalunya, Observatori de Drets Econòmics Socials i Culturals (DESC) i revista Mientras Tanto.

Memòria IDHC 2013

A petició d'altres entitats, al llarg del 2013 l'IDHC va participar en:

- 9 gener 2013

Conferència "Drets humans en construcció", David Bondia. Sant Quirze del Vallès, organitzat per l'Associació Aula d'Extensió Universitària de SQV.

- 22 febrer 2013

Intervenció sobre "Els drets socials en contextos transicionals: salut i educació", Jaume Saura. En el seminari "Drets econòmics, socials i culturals & processos de transició i de construcció de pau". Barcelona, 21 i 22 febrer, organitzat per la Universitat de Barcelona i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

- 22 febrer 2013

Intervenció sobre "Els drets culturals en contextos de transició a la pau: marc general i pobles indígenes", David Bondia. En el seminari "Drets econòmics, socials i culturals & processos de transició i de construcció de pau". Barcelona, 21 i 22 febrer, organitzat per la Universitat de Barcelona i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

- 4 abril 2013

Conferència " Els drets humans de proximitat", Jaume Saura. En la "Presentació del IV Recull d'Informes del Fòrum de Síndics Locals". Barcelona, 4 d'abril de 2013, organitzat pel Fòrum de Síndics Locals.

- 9 abril 2013

Sessió: "Agua y saneamiento", Lidia Serrano, responsable de formació de l'IDHC. En el curs "Tecnologías apropiadas para el desarrollo humano ". Zaragoza, 9 d'abril de 2013, organitzat per Ingeniería sin Fronteras-Aragón.

- 11 abril 2013

Intervenció de David Bondia en el debat "Justícia en temps de transicions i drets econòmics, socials i culturals: una mirada general". Barcelona, 11 d'abril, organitzat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

- 3 maig 2013

Conferència "L'acció humanitària i les empreses privades de seguretat", Jaume Saura. En la jornada "Reptes actuals del dret internacional humanitari". Barcelona, 3 de maig, organitzada per l'Institut Català Internacional per la Pau.

- 27 maig 2013

Conferència "Balanc de la guerra d'Irak", Jaume Saura. En la taula Rodona "La mort d'un periodista. José Couso, 10 anys després". Barcelona, 27 de maig de 2013, organitzada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya

- 13 juny 2013

Sessió: "L'accés al Tribunal Europeu de Drets Humans: Especial referència a l'esgotament dels recursos interns. Procediment davant el TEDH i valor jurídic de les seves sentències", Guillem Cano, membre de la junta directiva. En el "Curs pràctic de dret constitucional". Barcelona, 7 de maig -13 de juny de 2013, organitzat per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

- 26 juny 2013

Conferència: “Els drets humans i la Carta Europea de Salvaguarda dels drets humans a la ciutat”, Jaume Saura. En “I Jornades locals sobre la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat”. Santa Coloma de Gramenet, 26 i 27 de juny, organitzades per l’ Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i el defensor de la Ciutadania de Santa Coloma de Gramenet.

- 19 setembre 2013

Intervenció sobre “Mecanismes d'intervenció del dret internacional”, Jaume Saura. En la videoconferència amb el líder del moviment camperol a Colòmbia: “Què està passant a Colòmbia amb l'atur agrari?”. Barcelona 19 de setembre, organitzada per la Comissió de Justícia Penal Internacional (ICAB).

- 6 juny 2013

Exposició sobre la situació dels drets humans al Sàhara Occidental, Jaume Saura. En el Consell de Cooperació de l’Ajuntament de Sabadell.

- 21 octubre 2013

Sessió “La protecció dels drets socials en l'àmbit internacional: límits i possibilitats”, David Bondia. En l’8a edició del curs de drets socials “Europa: democràcia o deute?”. Barcelona, 16 octubre – 20 novembre, organitzat per l’Observatori DESC.

- 4 novembre 2013

Sessió: “De què parlem quan parlem de drets humans?”, David Bondia. En la 3a edició del curs “Asil, Immigració i Drets Humans”. Barcelona, 4-19 novembre 2013, organitzat per la Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat (CCAR).

- 14 novembre 2013

Conferència: “El uso de drones: principales implicaciones jurídico internacionales”, Jaume Saura. En la jornada "Conflictos contemporáneos, del baluarte al algoritmo. Guerra cibernética y uso de drones". Barcelona, 14 de novembre, organitzada pel Centre d'Estudis Internacionals i l’Instituto Español de Estudios Estratégicos del Minsiteri de Defensa

- 27 novembre 2013

Participació a la taula rodona “Realitats i perspectives Culturals a Palestina”, David Bondia. En las “Jornades Culturals de Palestina a la Mediterrània” 28 de juny - 29 de novembre, organitzades pel Centre Euro Àrab de Catalunya.

- 27 novembre 2013

Conferència “Els drons: aspectes jurídics”, Jaume Saura. En el seminari "Reptes en la construcció de la Pau". Barcelona, 27 de novembre, organitzat per l’Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i Asociación Española de Investigación para la Paz (AIPAZ)

- 28 novembre 2013

Conferència sobre la memòria històrica, David Bondia. En el cicle de cinema i conferències sobre drets humans. Lleida, 12-28 de novembre, organitzat per la Universitat de Lleida.

- 16 desembre 2013

Article sobre la “Ley de seguridad ciudadana: la guinda en el proceso de criminalización de la protesta”, Aida Guillén. Publicat en el portal www.unitedexplanations.org de l’associació UnExplanations

3.2. Seguiment de polítiques públiques de drets humans

- **Pla de drets humans del govern espanyol**

De 2008 a 2011 va estar vigent un Pla d'acció que recollia els compromisos del govern d'aleshores, per millorar la situació dels drets humans a Espanya. L'elaboració i implementació dels anomenats plans de drets humans és un compromís que van adoptar els estats en el marc de la conferència de Nacions Unides, celebrada a Viena el 1993.

L'IDHC, juntament amb altres entitats de defensa dels drets humans, va treballar des de 2008 en l'elaboració d'aquest Pla i va realitzar un seguiment constant de la seva implementació. Davant l'esgotament del I Pla amb el canvi de govern al gener de 2012, l'IDHC juntament amb AI i la Fundación Triángulo va promoure la signatura d'una carta oberta a Mariano Rajoy on es demanava l'aprovació d'un nou pla de drets humans. Com a conseqüència d'aquesta tasca d'incidència amb el govern i els grups parlamentaris, el 14 de febrer de 2012 el Congrés aprovava una proposició no de llei que sol·licitava al govern popular l'elaboració d'un segon Pla, sota el nom "estratègia de drets humans". Uns dies més tard, segons va confirmar l'Oficina de drets humans del Ministeri d'afers exteriors, el govern espanyol va anunciar davant Nacions Unides que elaboraria un segon pla.

Durant el 2013 es va constituir un comitè per elaborar una diagnòsi de la situació dels drets humans a l'estat espanyol, com a primera fase de l'elaboració del II Pla de Drets Humans. Si bé, tenim constància de la constitució i feina d'aquest comitè, no s'han produït més passos en la redacció del Pla que ja hauria d'estar vigent. Davant d'aquesta situació, l'IDHC juntament amb altres entitats de defensa dels drets humans, està treballant en una estratègia d'incidència per sol·licitar al govern el compliment de la proposició no de llei aprovada pel Congrés dels Diputats que instava a l'elaboració del segon pla.

El 14 de febrer de 2014, l'IDHC va promoure juntament amb altres entitats, l'enviament d'una carta oberta al president del govern demanant la necessitat d'avançar i adoptar el II Pla de Drets Humans. La carta va ser signada per 107 entitats de defensa dels drets humans.

- **Grup de treball de Protecció Internacional**

L'IDHC participa en el grup sobre protecció internacional que ha creat el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya. Aquest grup, format per entitats dedicades a la defensa dels drets humans i a l'asil i refugi, ha fet aportacions al document de bases per al Pla de Protecció Internacional a Catalunya (PPIC). El 7 de maig vam assistir a la reunió de la Taula de Ciutadania i Immigració, on es va lliurar aquest document base per a noves aportacions. Al juny es va aprovar el document base i es va lliurar als serveis jurídics del Departament de Benestar i Família, amb la finalitat de programar la tramitació oficial que restava.

El 28 de gener de 2014, el Govern va adoptar l'Acord d'aprovació del Pla de Protecció Internacional a Catalunya.

- **Manifestos i comunicats**

[Aturem els pressupostos antisocials!](#) FAVB Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) (21 de novembre 2013)

[Discurs racista, no en el nostre nom!](#) SOS Racisme Catalunya, Badalona Som Totes i Tots (14 de novembre 2013)

[Manifest Pel dret a una educació transformadora](#) Federació Catalana d'ONG per la pau, els drets humans i el desenvolupament (juliol 2013)

[Manifest conjunt amb motiu del Dia Mundial de les persones Refugiades](#) ACATHI, Accem, ACSAR, Centre EXIL, Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, Comissió d'estrangeria de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, CCOO Barcelonès, Comitè Català de l'ACNUR, Creu Roja, Institut de Drets Humans de Catalunya –IDHC, Fundació Casa del Tibet, PEN Català i RESPECT Refugiados (20 de juny de 2013)

[Comunicat conjunt "A World Refugee Day ... for refugees the European Union still does not want to accept"](#) Association Européenne pour la défense des Droits de l'Homme - AEDH (20 de juny de 2013)

[Comunicat contra la criminalització de la PAH i la seva portaveu](#) Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona, Comissió de Drets Humans del Col·legi d'Advocats de Girona, Observatori dels Drets Econòmics Socials i Culturals de Barcelona (DESC), Justícia i Pau, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), Observatori dels Sistemes Penals de la Universitat de Barcelona, Institut de Drets Humans de Catalunya i Associació catalana de defensa dels drets humans (ACDDH) (26 de març de 2013)

[El Racisme Mata. Manifest unitari contra el racisme en el Dia Internacional contra el Racisme i la Xenofòbia](#) SOS Racisme (21 de març 2013)

[Per una Colòmbia en pau](#) Colòmbia en Pau (març 2013)

3.3. Seguiment dels organismes internacionals de drets humans

- **Nacions Unides**

Durant el 2013, l'IDHC ha mantingut el seguiment de diverses actuacions de l'Estat espanyol referents als organismes de protecció de drets humans de Nacions Unides. En concret han estat les següents:

Examen Periòdic Universal: Espanya va ser examinada per l'EPU al maig de 2010. Fruit d'aquest examen, les Nacions Unides van fer una sèrie de recomanacions que

l'Estat havia d'implementar en els propers anys. UPR Info va realitzar un informe sobre el grau d'implementació d'aquestes mesures amb la col·laboració de l'IDHC d'entre altres entitats. A l'abril de 2013 d'un total de 141 recomanacions, 33 ja s'havien realitzat; 32 parcialment; i 15 encara no s'havien implementat. .

Comitè de Drets Humans: durant el 2013, Espanya va presentar l'informe periòdic d'aquest mecanisme de vigilància del Pacte internacional de drets civils i polítics. L'IDHC va fer el comentari pertinent a aquest informe, fruit del procés de consultes que ha iniciat el Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació al novembre de 2012. L'informe que ha estat lliurat al Comitè al gener de 2013, no serà examinat fins 2015.

Relator especial de les Nacions Unides sobre les formes contemporànies de racisme, discriminació racial, xenofòbia i altres formes connexes d'intolerància: El relator va visitar Espanya del 21 al 28 de gener de 2013. L'IDHC va donar seguiment a la visita i a les seves conclusions. Entre aquestes, destaca el fet que la crisi econòmica ha provocat l'aparició del discurs de l'odi entre la classe política i ha demostrat l'estigmatització de determinats grups. En general cal destacar la propagació de prejudicis racials i estereotips negatius.

Grup de Treball de les Nacions Unides sobre les desaparicions forçades o involuntàries: El grup de treball va visitar Espanya del 20 al 30 de setembre de 2013. Durant la visita l'IDHC va donar seguiment a les seves conclusions. Entre aquestes, destaca la impunitat que es dona a Espanya davant les desaparicions forçoses produïdes durant el franquisme i la guerra civil a causa de la llei d'Amnistia i la manca de recursos per implementar la llei de memòria històrica

• Consell d'Europa i TEDH

El Consell d'Europa (CoE) és l'organització internacional que sustenta el sistema europeu de protecció dels drets humans. Entre els seus òrgans, destaquen en aquest àmbit l'Assemblea parlamentària, el comissari de drets humans i el Congrés de poders locals i regionals.

A més, el CoE és el marc en què es va adoptar el Conveni Europeu de protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals, instrument que recull la creació del Tribunal europeu de drets humans (TEDH), òrgan jurisdiccional encarregat de vetllar per la protecció dels drets de totes les persones sota les jurisdiccions dels estats part.

La relació de l'IDHC amb el CoE i el TEDH es remunta a més de 20 anys enrere, quan el CoE va crear una xarxa d'instituts de drets humans entre els quals hi havia l'IDHC. Des de llavors la col·laboració ha estat intensa i constant, destacant el programa de beques d'estudi i l'intercanvi d'experts i professionals per als cursos i seminaris respectius.

En aquest sentit, el seguiment que realitza l'IDHC del CoE es concreta en l'actualització de la pàgina web amb notícies destacades dels diferents òrgans del CoE, amb una anàlisi de les principals sentències que emet el TEDH, i en l'elaboració d'informes

L'any 2013 es van treballar les següents temàtiques:

Desembre de 2013

El TEDH endureix les condicions per admetre les demandes: Reforma del Reglament del Tribunal Europeu de Drets Humans

Octubre de 2013

Informe del Comissari de Drets Humans del Consell d'Europa: Visita a Espanya: l'impacta de les mesures d'austeritat en els drets humans

Setembre de 2013

Informe: La situació de la tortura a Espanya, a la llum de la jurisprudència del TEDH

Juny de 2013

Sentència del TEDH condemnatòria a Espanya: Per no respectar el dret al respecte a la vida privada i familiar

Conveni Europeu de Drets Humans: Adopció del Protocol 15

Maig de 2013

Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura: Informes sobre les visites a Espanya

També al 2013, el comitè d'experts del Consell d'Europa encarregat de la reforma tant del Tribunal com de tot el sistema europeu de protecció dels drets humans va obrir al novembre de 2013 un procés de consultes per obtenir informació i propostes que els ajudin a millorar la eficàcia de tot el sistema. Procès en el que va participar l'IDHC en el procés i va preparar una proposta amb dotze mesures que contribuirien a millorar el funcionament del Tribunal. Aquestes mesures estan encaminades a tres objectius principals: millorar la protecció dels drets individuals reconeguts al Conveni, reduir el nombre de casos pendents al Tribunal i millorar la implementació de les sentències als estats. La proposta de l'IDHC va ser enviada al gener de 2014.

3.4. Participació en xarxes

- **Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG)**

Des del mes de gener de 2013 les tres federacions que conformaven la Confederació s'han fusionat en la Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG).

La Federació Catalana d'ONG és una entitat formada per més de 120 entitats i treballa per fomentar una cultura de pau; per dotar la societat civil catalana de veu pròpia per a la defensa dels Drets Humans; i per incidir en favor de la justícia social, l'equitat arreu i la solidaritat amb els pobles del món.

El 29 de juny es va escollir la nova Junta Directiva després del procés de fusió interfederacions, i Aida Guillén va ser escollida per a una de les dues vicepresidències.

L'IDHC participa en els grups de treball de Drets Humans, Formació, Comunicació i Codi Ètic. Al llarg del 2013 hem assistit a diverses reunions d'aquests grups de treball.

Entre gener i febrer va tenir lloc a la seu de la FCONG el Curs d'Introducció a la Solidaritat, on vam desenvolupar una sessió i un taller.

- **Associació europea de drets humans (AEDH)**

L'IDHC forma part de l'AEDH des de 2008. Aquesta associació està formada per més d'una vintena d'organitzacions de tota Europa i té com a objectiu la incidència i el treball amb les institucions europees per mantenir els drets humans en l'agenda política.

Un membre de la junta directiva de l'IDHC, Jordi Morató, va assistir a l'assemblea de l'AEDH celebrada a Tallin (Estònia) del 31 de maig al 2 de juny de 2013.

- **Plataforma de l'Agència europea de drets fonamentals**

La Plataforma de l'Agència europea de drets fonamentals està formada per més de 100 organitzacions de tot Europa. L'IDHC en forma part des de 2010 i des de llavors participa en les assemblees anuals.

Un membre de la junta directiva de l'IDHC, Ana Garcia Juanatey, va assistir a l'assemblea de la FRA, celebrada el 24 i 25 d'abril de 2013 a Viena.

- **Xarxa euromediterrània de drets humans**

La Xarxa euromediterrània de drets humans és una organització formada per entitats de les dues ribes de la Mediterrània, fundada el 1997. Al juny de 2012 l'IDHC va entrar a formar part com a membre de ple dret (en forma part des de 2005), i com a tal participa als grups de treball de dret a l'educació i de justícia: el 2013 vam continuar participant en aquests grups de treball.

- **El temps dels drets (HURIAGE)**

L'IDHC forma part d'una xarxa d'universitats espanyoles i centres de recerca en matèria de drets humans que va obtenir al desembre del 2008 un programa Consolider-Ingenio 2010 del Ministeri de Ciència i Innovació. El projecte, titulat "El temps dels drets" (HURI-AGE) treballa 12 línies de recerca i l'IDHC és el responsable de la dedicada als Drets humans emergents.

3.5. Intervencions en mitjans de comunicació

- De dilluns a divendres

Comentari de actualitat per Davida Bondia, al programa Matí a 4 Bandes, de Ràdio 4, Catalunya.

- 11 de gener de 2013

David Bondia: “Hem de fer trontollar el que entenem per democràcia”, article sobre una sessió de David Bondia al diari de Sant Quirze.

- 4 de febrer de 2013

Autodeterminación y derecho a decidir: reflexiones desde el derecho internacional per Jaume Saura, a AgendaPUBLICA de eldiario.es.

- 10 d'abril de 2013

Entrevista a Jaume Saura sobre la pena de mort a la Xina, amb motiu de la publicació de l'informe de Amnistia Internacional sobre la pena de mort al món, a Nunca es tarde de RNE.

- 17 d'abril de 2013

Intervenció de David Bondia a l'article “Palestina homenatja els seus presos”, sobre el dret Internacional i el territoris ocupats al diari Ara.

- 12 d'octubre de 2013

Entrevista a Jaume Saura sobre els defensors de drets humans, acompanyat per Marco Arana defensor dels drets humans a Perú, a Solidaris de Catalunya Ràdio.

- 14 d'octubre de 2013

La situación de la tortura en España per Rocío Miralles, colaboradora del IDHC, amb motiu de l'informe “La jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos relativa a España por torturas”, a AgendaPUBLICA de eldiario.es.

- 23 d'octubre de 2013

El rapapolvo del Comisario per Aida Guillén, amb motiu de la publicació de l'informe del Comisari per als drets humans del Consell d'Europa sobre Espanya, a AgendaPUBLICA de eldiario.es.

- 28 d'octubre de 2013

La criminalización de la protesta: una visión europea per Jaume Saura, amb motiu de la publicació de l'informe del Comisari per als drets humans del Consell d'Europa sobre Espanya, a AgendaPUBLICA de eldiario.es.

- 29 d'octubre de 2013

Entrevista a Jaume Saura sobre la legalitat de l'ús de drons, al Matins de Ràdio La Xarxa

- 3 de novembre de 2013

Regresiones en materia de derechos humanos en España: una perspectiva europea per Aida Guillén i Jaume Saura, amb motiu de la publicació de l'informe del Comisari

Memòria IDHC 2013

per als drets humans del Consell d'Europa sobre Espanya, a AgendaPÚBLICA de eldiario.es.

- 9 de novembre de 2013

Entrevista a Aida Guillen sobre les jornades Els Drets Humans a la Pikota organitzades per la FCONG, a Solidaris de Catalunya Ràdio.

- 12 de novembre de 2013

Intervenció de Jaume Saura sobre l'ús de drons, a Países en conflicto de Radio 5.

- 19 de novembre de 2013

Declaracions d'Aida Guillen sobre el anteproyecto de Ley de Seguridad Ciudadana, a Solidaris l'articles "Tienen miedo de que estemos donde debemos estar" a eldiario.es.

- 30 de novembre de 2013

Entrevista a Aida Guillen sobre Patrocinis en la cooperació al desenvolupament, a Solidaris de Catalunya Ràdio.

- 1 de desembre de 2013

¿Derechos de segunda? por Aida Guillén, a l'especial sobre la reforma constitucional elaborat per AgendaPÚBLICA de eldiario.es.

- 10 de desembre de 2013

Defensar els drets humans por Aida Guillén, un repàs a la situació dels drets humans en la commemoració del dia internacional dels drets humans, al diari ARA.

3.6. Premi Solidaritat 2013

El dimarts 10 de gener de 2013 es va reunir el tribunal de l'edició 2012 del Premi Solidaritat, un guardó que atorga l'IDHC des de 1987 en reconeixement a persones i entitats destacades per la seva lluita a favor dels drets humans. Tot i que no va ser fàcil escollir només una de les 22 candidatures presentades a la 26a edició del premi, el tribunal va voler reconèixer en aquesta ocasió la Fundació Quatre Vents per la seva tasca d'atenció a la petita infància amb una perspectiva global dels seus drets, centrada no només en l'atenció als nens i nenes més petits, també en les seves famílies i especialment en les mares soles en situació de risc, mitjançant diferents projectes de atenció i d'integració social.

Des de 1998, l'IDHC atorga també una menció especial als mitjans de comunicació que, en l'exercici de la seva tasca informativa, aborden de manera decidida la defensa i protecció dels drets humans.

En aquesta ocasió, la menció especial Mitjans de Comunicació va recaure en *Periodismo Humano*, un mitjà de comunicació digital nascut específicament per aportar informacions alternatives amb un enfocament de drets humans, centrades en les persones i els seus drets fonamentals. Un mitjà imprescindible que recull una realitat sovint oblidada pels grans mitjans de comunicació.

El premi va ser lliurat en un acte públic el 18 de febrer de 2013 al Parlament de Catalunya. Durant l'acte es va lliurar una obra de l'escultor Jaime de Córdoba, especialment creada per a aquest premi, a la Fundació Quatre Vents i Periodismo Humans va rebre una placa commemorativa.

El 2013 es va convocar la 27 edició del Premi Solidaritat, corresponent a l'any 2013. La convocatòria per presentar candidatures va estar oberta fins el 10 de desembre de 2013 i es van rebre 7 candidatures que proposen tant a individus com a entitats que treballen per a la promoció i defensa dels drets humans.

Les candidatures seran estudiades pel tribunal, que es reunirà el 2014.

4. RECERCA I PUBLICACIONS

Amb la investigació es pretén aprofundir en el coneixement de la teoria i la pràctica dels drets humans, posant a disposició de les persones i les organitzacions els coneixements sobre la matèria de l'IDHC. L'objectiu d'aquesta línia de treball és apropar la cultura dels drets humans a la societat així com dotar de rigor jurídic, des d'una vessant interna i internacional, l'activitat en defensa dels drets humans de l'IDHC.

Tenint present aquestes idees i en desenvolupament del el Pla estratègic de l'IDHC, que recull les dues línies prioritàries de recerca (els drets humans emergents i el sistema europeu de protecció dels drets humans), durant el 2013 es van realitzar les següents activitats en aquesta línia.

4.1. Sèrie Drets humans emergents: Drets humans i desenvolupament

L'IDHC contempla en el seu pla estratègic de recerca una línia específica sobre drets humans emergents. Aquesta línia es va iniciar al 2004 i des de llavors s'han fet més de 8 publicacions al respecte, sobre temes como el dret a l'aigua, el dret a la renda bàsica o els drets relacionats amb les noves tecnologies de informació i comunicació.

Els drets humans emergents són, per una banda, aquells drets que sorgeixen davant la ràpida i constant evolució de les societats globalitzades i, de l'altra, un conjunt de drets que emergeixen després d'haver estat "submergits" en l'oblit o en la indiferència dels Estats i el conjunt del sistema internacional.

Nombroses investigacions i la doctrina internacional demostren la relació entre drets humans i desenvolupament. Tanmateix, les aportacions dels drets humans al desenvolupament i, concretament, a la cooperació no està tan desenvolupada. De fet, ja fa anys que les Nacions Unides treballen l'enfocament basat en drets humans (EBDH) a la cooperació, una metodologia per formular, implementar i avaluar els projectes de cooperació al desenvolupament. Aquesta metodologia, malgrat comptar amb un marc conceptual molt definit, no s'ha implementat suficientment ni s'està aplicant actualment.

La metodologia de l'EBDH es basa en capacitar als destinataris dels projectes com a titulars de drets. A partir d'aquí la inclusió de l'enfocament es materialitza en els objectius dels projectes: la realització dels drets humans i el seu exercici per part de les poblacions destinatàries. La realització dels drets humans no només passa per la seva garantia sinó que els drets han de ser també disponibles, accessibles, acceptables, sostenibles, participatius i de qualitat, en el marc de la població on es porti a terme el projecte.

Durant el 2013 s'ha acabat la investigació sota la direcció d'Imma Guixé, consultora especialista en drets humans i cooperació. La recerca, en procés d'edició, es publicarà en format digital durant el primer trimestre de 2014.

4.2. El Tribunal Europeu de Drets Humans

En relació a la feina desenvolupada a la línia d'incidència, s'elaboren diferents informes on es recullen situacions claus per a la promoció i garantia dels drets humans a casa nostra.

En aquest sentit, partint de que en els últims nou anys el Tribunal Europeu de Drets Humans ha condemnat fins a sis vegades a Espanya per delictes de tortura, al setembre de 2013 es va publicar en format digital l'informe "La situació de la tortura a Espanya, a la llum de les sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans", elaborat per Rocío Miralles, col·laboradora de l'IDHC.

A l'informe es recull un anàlisi jurisprudencial de les sis sentències del Tribunal Europeu. En les sis ocasions el Tribunal condemna a Espanya per la violació de l'article 3 del Conveni Europeu de Drets Humans que prohibeix la tortura. L'article recull que "ningú no pot ser sotmès a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants" però l'abast d'aquesta prohibició va més enllà de la literalitat del seu text. El Tribunal i la doctrina internacional entenen que la manca d'investigació de les denúncies de tortura és una violació en si mateixa i constitueix també delicte de tortura. En la majoria de sentències es condemna Espanya per la falta d'una investigació rigorosa dels casos de tortura.

L'informe afirma que "La situació de la tortura a Espanya no és una pràctica generalitzada però sí que està lluny de ser una pràctica eradicada". Les conclusions d'aquest informe confirmen les recomanacions d'organismes internacionals de protecció dels drets humans com el propi Comitè de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa o el de Nacions Unides . En nombroses ocasions, aquests organismes han recomanat a Espanya augmentar les mesures per a prevenir la tortura, concretament eliminar les situacions en què es facilita la comissió de tortures. Normalment sota la llei antiterrorista que permet mantenir fins a 13 dies als acusats de pertànyer a banda armada en règim d'incomunicació. Com es recull a l'informe "resulta paradoxal que mentre els informes d'organismes internacionals, ja des dels anys 90, alertaven de l'inconcebible d'un règim d'incomunicació fins a cinc dies, les reformes adoptades per Espanya han seguit una direcció totalment oposada. La regulació espanyola de la incomunicació sí que s'ha modificat des de 2003 però per a ampliar un inicial període de 5 dies fins al màxim de 13 que es preveuen actualment. S'arriba a l'absurd que pocs mesos després que el Comitè Contra la Tortura exposés la seva preocupació pel període de cinc dies i instés la seva reducció, el Govern augmentés el termini fins a un màxim de 13 dies".

>> Llegir l'informe complet:

http://www.idhc.org/esp/documentos/incidencia/CoE/TEDH/20130900_TEDH_InformeTortura.pdf

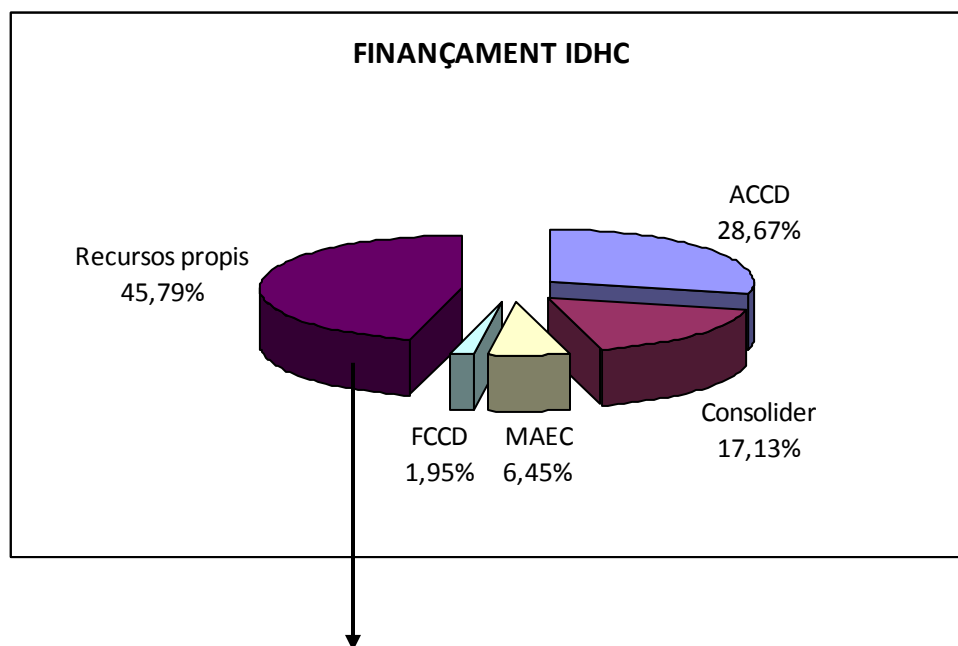
5. ALGUNES DADES ECONÒMIQUES

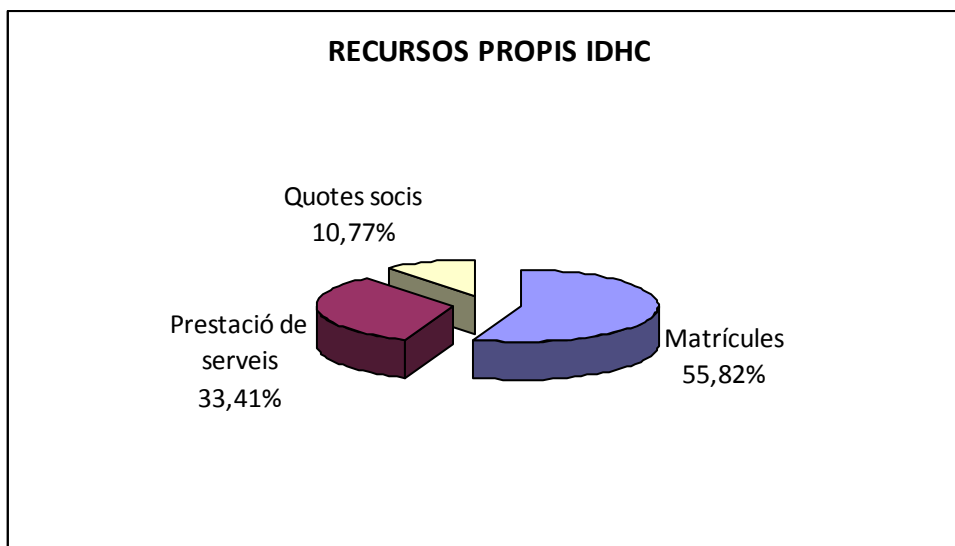
Malgrat el panorama descoratjador que vivim, el 2013 vam comptar amb l'aportació pública de **23.905,00€**, per part de la Universitat Carlos III per a desenvolupar les activitats del darrer any del programa Consolidar; **40.000,00€** de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, pagament pendent del 2012 i amb la qual van signar un conveni de novació per a dividir la tercera anualitat del programa 2010 entre 2013 i 2014 (encara està pendent el pagament de 2013); **2.727,27€** del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, per al projecte "Ciutats defensores del Drets Humans"; i **9.000,00€** del Ministeri d'Afers Exteriors per al projecte "Agua dulce y derecho internacional: el agua como derecho humano", una publicació que sortirà al 2014. Això fa un total de 75.632,27€, un 285% més que el 2012.

Vam signar un contracte amb la Fundació Open Society Institute, per 24.990,00\$ per a organitzar i dur a terme el curs online "Human Rights at risk. State challenge to civil rights and public liberties" que tindrà lloc al 2014.

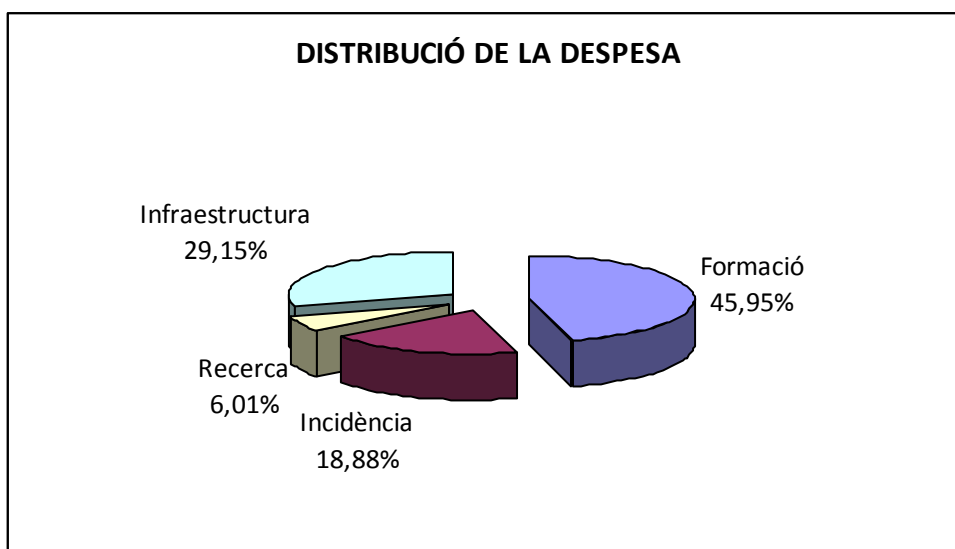
El 2013 l'IDHC va comptar amb uns ingressos propis de 63.887,37€, provinents de les quotes dels nostres socis i sòcies, de les matriculacions als cursos i de la prestació de serveis en formació i assessorament.

Així doncs, els ingressos del 2013 han estat de 139.519,64€, dels quals el 54,21% han estat ingressos per subvencions i 45,79% recursos propis.

Aquests ingressos s'han destinat a projectes adreçats a les línies de formació, investigació i incidència pública en drets humans que s'han detallat en aquesta memòria i que es distribueixen de la següent manera:

L'augment en la dedicació pressupostària a la línia de formació respecte anys anteriors es deu a que tenim una eina pròpia per a la formació online, l'Aula IDHC, amb la qual hem pogut oferir més formació que amb la eina tradicional dels cursos presencials. Aquesta nova eina ens està obrint tot un ventall de possibilitats formatives tant pròpies com en col·laboració amb altres entitats i organismes.